

## НАУКОВЕ ЖИТТЯ

### На науковій конференції з фізіології і патології дихання, гіпо- й гіпероксії та кисневої терапії

У кінці листопада 1955 р. в м. Києві відбулась наукова конференція з фізіології і патології дихання, гіпо- й гіпероксії та кисневої терапії, скликана Інститутом фізіології ім. О. О. Богомольця Академії наук УРСР, Інститутом клінічної медицини ім. акад. М. Д. Стражеска та Київським медичним інститутом ім. акад. О. О. Богомольця.

Конференція була присвячена пам'яті видатного вченого-матеріаліста, батька російської фізіології і психології І. М. Сеченова, з іменем якого зв'язаний початок вивчення проблеми кисневої недостатності, розробки методів дослідження газів крові і їх значення в дихальному обміні.

В роботі конференції взяли участь фізіологи, патофізіологи й клініцисти Москви, Ленінграда, Києва, Харкова, Львова, Одеси, Вінниці, Горького, Свердловська та інших міст Радянського Союзу.

Доповіді і дебати на конференції показали, що явища кисневого голодування спостерігаються у медичній практиці і в житті людини значно частіше, ніж це вважалося раніше. В зв'язку з цим робота конференції набула особливого значення для медицини, гігієни праці й фізичної культури.

На конференції були висвітлені питання регуляції дихання в нормі і патології, біо- і патохімії дихання, гіпо- й гіпероксії, клініки гіпоксичних станів і кисневої терапії, відновлення функцій організму в термінальних станах та при клінічній смерті від аноксії.

Проф. М. В. Сергієвський і проф. Я. М. Бритван навели в своїх доповідях нові дані про регуляцію дихання, показали нервові механізми і загальні закономірності цієї регуляції при нормальніх і патологічних станах організму.

Конференція відзначила велику цінність проведених співробітниками лабораторії проф. Е. М. Крепса та іншими науковими колективами досліджень в галузі біо- і патохімії гіпоксичних станів. Уже на початкових етапах вивчення цієї проблеми, яке провадиться із застосуванням кайнівіших методів дослідження — міченіх атомів, ультрафіолетової мікроскопії, оксигеметрії, — одержані дуже цікаві результати.

На конференції були представлені нові матеріали про особливості регуляції дихання в ранньому віці (проф. І. А. Аршавський і співробітники) і результати досліджень вікових особливостей реакції організму на кисневу недостатність (лабораторія проф. М. М. Сиротиніна).

Цікаві дані були представлені проф. О. І. Смирновим і співробітниками про вплив гіпоксії на організм тварин з експериментально відтвореними моделями інфаркту міокарда і гіпертонії.

Ряд доповідей був присвячений висвітленню питання дихальної недостатності. Interес учасників конференції викликала доповідь проф. Л. Л. Шика, який за допомогою уточнених визначень газового складу

крові з одночасною реєстрацією здорових і хворих людей зв'язана з порушеннями

В дебатах, що розгорнувся уявлень про суть Загальний інтерес викликаний пропонованою проф. А. Г. продовжити вивчення цього

Інтерес конференції (лабораторія проф. В. А. сліди по оживленню організму клінічної смерті вання штучної гіпоксії (проф. М. Р. Петров і

На конференції було ретичне й практичне засвоєння гіпоксії з метою (проф. М. М. Сиротинін).

Конференція відзначається високогірними експедиціями проведених під керівництвом яльності у високогірних рівнях також експериментальних ступеня розрідження повітряного тиску (проф. Д. Є. Ревуцького).

Заслухані на конференції вивчення гіпоксичних станів даних за останні роки дослідження наукової конференції. Зокрема дихання у походженні кисню тоді оксигенотерапії дозволяється гіпоксемії при різних

Глибоко вивчені зміни в кисневим голодуванням. Помітні зміни в діяльності центральної нервової системи. Досвід вивчення кислотно-щелочного балансу конференції.

Заслухані доповіді під час конференції в клініці внутрішніх хвороб про вплив кисневої терапії на відновлення тканинний обмін.

В доповідях і дебатах ються показань і методики нах, підтверджена ефективність обґрунтована доцільність з дикаментозним лікуванням.

Проведені дослідження підтверджують строго дозованого за індивідуальної реакції хворого.

Встановлено, що при хронічно позитивним ефектом ятливий вплив кисню. З метою систематично стежити за застосуванням. Певне значення має

крові з одночасною реєстрацією струмів дії дихальної мускулатури у здорових і хворих людей показав, що дихальна недостатність не завжди зв'язана з порушеннями газового складу артеріальної крові.

В дебатах, що розгорнулися на конференції, була показана суперечливість уявлень про суть і критерії діагностики дихальної недостатності. Загальний інтерес викликала класифікація дихальної недостатності, запропонована проф. А. Г. Дембо. Конференція відзначила необхідність продовжити вивчення цього питання.

Інтерес конференції привернули дослідження термінальних станів (лабораторія проф. В. А. Неговського, д-ра мед. наук Н. В. Лауер), досліди по оживленню організму та відновленню життєвих функцій після тривалої клінічної смерті (доктор мед. наук В. Д. Янковський), застосування штучної гіпотермії як методу профілактики кисневого голодування (проф. М. Р. Петров і співробітники).

На конференції було висунуто нове положення, яке має велике теоретичне й практичне значення,— про можливість використання дозованої гіпоксії з метою профілактики і терапії гіпоксичних станів (проф. М. М. Сиротинін).

Конференція відзначила важливість результатів наукових спостережень високогірних експедицій Інституту фізіології Академії наук УРСР, проведених під керівництвом проф. М. М. Сиротиніна, для трудової діяльності у високогірних районах, авіації, фізичної культури й спорту, а також експериментальних досліджень у барокамері в умовах різного ступеня розрідження повітря, при великих і швидких змінах атмосферного тиску (проф. Д. Є. Розенблум і проф. І. М. Хазен).

Заслухані на конференції доповіді відбили певні успіхи в галузі вивчення гіпоксичних станів і кисневої терапії. Основний напрям проведених за останні роки досліджень відповідав рекомендаціям попередньої наукової конференції. Зокрема, одержані нові дані про значення зміни дихання у походженні кисневого голодування. Широке застосування методу оксигенотерапії дозволило вияснити особливості перебігу артеріальної гіпоксемії при різних захворюваннях.

Глибоко вивчені зміни, що відбуваються в організмі в зв'язку з кисневим голодуванням. При цьому особлива увага була звернена на зміни в діяльності центральної нервової системи і серцево-судинної системи. Досвід вивчення кисневого голодування в клініці підтверджив практичну цінність класифікації гіпоксичних станів, схваленої на попередній конференції.

Заслухані доповіді підтвердили важливе значення кисневої терапії в клініці внутрішніх хвороб. Одержані нові дані про механізм лікувального впливу кисневої терапії, зокрема показано її сприятливий вплив на тканинний обмін.

В доповідях і дебатах були висвітлені важливі питання, що стосуються показань і методики кисневої терапії при різних гіпоксичних станах, підтверджена ефективність лікування хворих у кисневих палатах, обґрунтована доцільність застосування кисню в комбінації з іншим медикаментозним лікуванням.

Проведені дослідження і клінічні спостереження показали необхідність строго дозованого застосування кисневої терапії з урахуванням індивідуальної реакції хворих на вдихання кисню.

Встановлено, що при хронічних гіпоксичних станах, поряд з безсумінівно позитивним ефектом кисневих інгаляцій, може проявитись несприятливий вплив кисню. З метою запобігання побічній дії кисню необхідно систематично стежити за змінами в стані хворих протягом усього курсу лікування. Певне значення можуть мати облік змін самопочуття хворого

і аналіз насичення артеріальної крові киснем за показниками оксигемометрії, легеневої вентиляції, дихання, пульсу, кров'яного тиску.

Конференція визнала необхідним продовжити вивчення механізмів регуляції дихання в нормі і патології і рекомендувала дослідникам при ділити особливу увагу вивченню форм порушення дихання, зокрема ритму дихальних рухів, розробці вікових особливостей дихання та інших реакцій організму на кисневу недостатність, розробці більш досконаліх методів боротьби з термінальними станами і способів оживлення організмів.

Конференція визнала недосконалість сучасних методів вивчення тканинної гіпоксії в цілому організмі і вказала на необхідність активнішої розробки відповідних методів дослідження.

Конференція відзначила, що, незважаючи на певні досягнення в розробці нових методів дослідження гіпоксичних станів (оксигемометрія тощо), необхідно створити більш досконалі прилади для реєстрації газового складу артеріальної і венозної крові, газообміну, окремих показників зовнішнього дихання тощо.

Відзначаючи позитивний досвід, здобутий високогірними експедиціями, систематично проваджуваними Інститутом фізіології АН УРСР, конференція рекомендувала в дальшому поширити ці розвідки.

Ураховуючи велике наукове значення дозованої гіпоксії як методу профілактики й терапії ряду захворювань, конференція рекомендувала ширше вивчати і далі нагромаджувати досвід застосування цього методу.

Конференція констатувала недостатність постачання лікувальних закладів киснево-дихальною апаратурою. Для використання широких можливостей кисневої терапії насамперед необхідно забезпечити лікувальні заклади кисневими палатками, киснево-дихальними установками колективного користування, кисневими інгаляторами, дихальними масками, носовими катетерами. Треба невідкладно забезпечити відповідною апаратурою периферичні лікувальні заклади. Визнано також необхідним продовжити роботу над удосконаленням киснево-дихальної апаратури.

Велике значення має підвищення підготовки і досвіду медичних працівників з питань кисневої терапії. Терапевти, хірурги, педіатри і лікарі інших спеціальностей повинні добре розумітись у принципах і практиці кисневої терапії. З цією метою конференція рекомендує систематично проводити при інститутах удосконалення лікарів цикли лекцій з кисневої недостатності та кисневої терапії. Треба створити учбово-методичні бази з кисневої терапії у Москві, Ленінграді, Києві, Харкові, Горькому.

Конференція вважає необхідним укладення короткого посібника з кисневої терапії з викладом показань, методики й описом киснево-дихальної апаратури.

Назріла потреба підготовки техніків з кисневої дихальної апаратури для здійснення контролю під час експлуатації та поточного ремонту.

Конференція підкреслила необхідність продовжувати наукові дослідження і клінічні спостереження з метою уточнення ще нерозв'язаних питань кисневої терапії. Основними є такі завдання: дальнє вивчення механізмів лікувального впливу кисневої терапії, зокрема впливу інгаляції кисню на стан центральної нервової системи, на регуляцію різних функцій і, насамперед, дихання, кровообігу, тканинного обміну; встановлення раціонального дозування кисню при різних гіпоксичних станах; уточнення принципів і методики кисневої терапії в умовах хронічної гіпоксії; вивчення киснево-гелійової терапії; вивчення методики застосування кисню під тиском і створення відповідної апаратури; розробка комплексної терапії гіпоксичних станів із застосуванням інгаляцій

в поєднанні з іншими лініями цих питань необхідність, біохіміків і клінічників.

Необхідно оснастити перед потрібно налагодити Слайка, Книппінга, карбонізація міри насичення крові.

Конференція відзначає високу роль у гомольця АН УРСР і Інженерської та Кисневого комітетів вивчення проблем.

Конференція вважає Міністерстві охорони здоров'я, державно-дослідницької роботи Радянського Союзу

## Друга наукова конференція

В останні роки в народі фізіологічних досліджень.

Основним завданням цієї конференції є заходів, що забезпечують чинку на виробництві існуючих

Друга конференція відзначається, обговорила ряд актуальних завдання діяльного розвитку.

Конференція була сформована АМН СРСР і Кіровською роботою.

В роботі конференції брали участь конференції Іванівського, Горьківського, Харківського, Свердловського, Харківського, інститутів фізіології та також інших вищих навчальних закладів.

В роботі конференції брали участь конференції шевченківської медичної академії.

Конференція заслухала тичним і практичним підходом до трудових процесів, основаних на залузах промисловості і сільськогосподарського виробництва.

Конференцію відкрили профзахворювань доценти та охарактеризував відповідної праці в зв'язку з технічними змінами нових форм праці.

Перша доповідь про профзахворювань АМН СРСР фізіології праці.